



**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 22. detsember 2008 (06.01)
(OR. fr)**

16526/08

LIMITE

**PESC 1591
COHOM 147**

MÄRKUS

Teema: ELi suunised kolmandate riikidega peetavate inimõiguste alaste dialoogide kohta
– ajakohastamine

1. Sissejuhatus

Nõukogu tervitas oma 25. juuni 2001. aasta järeldustes komisjoni 8. mai 2001. aasta teatist Euroopa Liidu rolli kohta inimõiguste edendamisel ja kolmandate riikide demokratiseerimisel, pidades teatist hindamatuks panuseks ELi inimõiguste ja demokratiseerimise alase poliitika sidususe ja järjepidevuse tugevdamisse. Nõukogu taaskinnitas oma järeldustes endale võetud kohustust järgida sidususe ja järjepidevuse põhimõtteid, integreerida inimõigused kõigisse oma meetmetesse, tagada oma poliitikate läbipaistvus ning määrata kindlaks prioriteetsed valdkonnad. Inimõiguste töörühm võttis nende nõukogu järelduste rakendamise protsessi raames eesmärgiks koostada suunised inimõiguste alaste dialoogide kohta, pidades nõu geograafiliste töörühmade, arengukoostöö töörühma ning demokraatia ja õigusriigi arendamiseks ja tugevdamiseks ning inimõiguste ja põhivabaduste austamiseks võetavate meetmete rakendamise komiteega.

2. Praegune olukord

Euroopa Liit peab inimõiguste alaseid dialooge mitmete riikidega. Need dialoogid moodustavad liidu välispoliitikas eraldi vahendi, olles üks paljudest meetmetest, mida EL võib kasutada oma inimõiguste alase poliitika rakendamiseks. See vahend moodustab peamise osa Euroopa Liidu üldisest strateegiast, mille eesmärk on edendada säästvat arengut, rahu ja stabiilsust, mis, nagu ÜRO Peaassamblee poolt kõige kõrgemal tasandil ja konsensusega heakskiidetud 2005. aasta ülemaailmse tippkohtumise deklaratsioonis rõhutatakse, sõltuvad vastastikku inimõiguste austamisest ning tugevdavad üksteist. Nimetatud dialoogid luuakse kooskõlas 2001. aastal vastu võetud suunistega, mis käsitlevad inimõiguste alaseid dialooge kolmandate riikidega, Euroopa Liidu Nõukogu otsusega. Siiski tuleb märkida, et ELi praegune lähenemisviis dialoogide alal võiks olla järjepidevam. Nende dialoogide arv üha kasvab ning lisaks peetakse neid oluliselt erinevatel tasemetel (näiteks pealinnades töötavate ekspertide või missioonide juhtide tasandil) ja erinevates raamistikes. Seetõttu tuleb teha otsus uute dialoogide loomise kohta, pidades silmas nende oodatavat lisaväärtust ning nende rakendamiseks kättesaadavaid vahendeid.

Seega on olemas eri laadi dialoogid, nagu näiteks:

2.1. Piirkondlikel või kahepoolsetel lepingutel, kokkulepetel või konventsioonidel või strateegilistel partnerlustel põhinevad üldist laadi dialoogid või arutelud, mis käsitlevad süstemaatiliselt inimõiguste küsimust. Nende hulka kuuluvad eelkõige:

2.1.1. suhted kandidaatriikidega;

2.1.2. AKV riikidega sõlmitud Cotonou leping;

2.1.3. ELi ja Ladina-Ameerika vahelised suhted;

2.1.4. Barcelona protsess (Vahemeremaad) ja naabruspoliitika (eelkõige Kaukaasia riigid);

2.1.5. poliitiline dialoog Aasia riikidega ASEANi ja ASEMi kontekstis;

2.1.6. suhted Lääne-Balkani riikidega;

2.1.7. kahepoolsed suhted assotsiatsiooni- ja koostöölepingute raames.

- 2.2. Eranditult inimõigustele keskenduvad dialoogid. Praeguseks on loodud mitmeid ainuüksi inimõigustele pühendatud regulaarseid ametlikke dialooge Euroopa Liidu ja kolmandate riikide või piirkondlike organisatsioonide vahel (näiteks dialoog Hiinaga, konsultatsioonid Venemaaga, dialoog viie Kesk-Aasia riigiga ja dialoog Aafrika Liiduga). Need on väga struktureeritud dialoogid ja konsultatsioonid, mida peetakse pealinnades töötavate inimõiguste ekspertide tasemel. Euroopa Liit on minevikus pidanud inimõiguste alast dialoogi ka Iraani Islamivabariigiga. Muid dialooge peetakse missioonide juhtide tasemel (näiteks India, Pakistani ja Vietnamiga). Niisuguse dialoogi olemasolu ei tohiks tuua kaasa seda, et inimõiguste küsimust ei arutataks ühtlasi kõigil poliitilise dialoogi tasemetel.

Lisaks on kolmandate riikidega sõlmitud erinevate koostöö- ja assotsiatsioonilepingute raames olemas eraldi allkomiteed ja töörühmad, mis käsitlevad inimõiguste küsimusi. Nii on see eelkõige erinevate Vahemere lõunaranniku riikide, nagu Maroko, Tuneesia, Liibanoni, Jordaania, Egiptuse, Iisraeli ja Palestiina omavalitsuse puhul.

- 2.3. *Ad hoc* dialoogid, mille raames käsitletakse ÜVJPga seonduvaid teemasid, nagu inimõigused. Euroopa Liit peab praegu missioonide juhtide tasemel kohapeal sellist dialoogi näiteks Sudaaniga.

2.4. Laialdaselt ühtivatel vaadetel põhinevad dialoogid teatavate kolmandate riikidega säilitatud erisuhete kontekstis. Need toimuvad enamasti iga kuue kuu tagant aset leidvate ELi kolmiku ekspertide kohtumistena, näiteks Ameerika Ühendriikide, Kanada, Uus-Meremaa, Jaapani ja assotsieerunud riikidega enne inimõiguste nõukogu ja ÜRO Peaassamblee iga-aastast istungjärku. Samuti on ette nähtud konsultatsioonid Aafrika Liiduga enne inimõiguste nõukogu ja ÜRO Peaassamblee kolmanda komitee istungeid. Nende dialoogide põhieesmärk on arutada ühist huvi pakkuvaid küsimusi ning koostöövõimalusi inimõigustega tegelevate mitmepoolsete institutsioonide raames.

Lisaks ELi tasandil peetavatele dialoogidele peavad mitmed liikmesriigid ka riiklikul tasandil dialooge erinevate kolmandate riikidega.

Suunistel inimõiguste alaste dialoogide kohta on mitu eesmärki:

- määrata kindlaks kõnealuse vahendi roll ÜVJP ja ELi inimõiguste poliitika üldises raamistikus;
- tugevdada inimõiguste alaseid dialooge käsitleva Euroopa Liidu lähenemisviisi sidusust ja järjepidevust, analüüsides igal üksikul juhul eraldi uue inimõiguste alaste dialoogide avamise lisaväärtust ja sellest inimõiguste töörühmale tulenevat töökoormust;
- lihtsustada kõnealuse vahendi kasutamist, määratledes selle kohaldamise ja tõhususe tingimused;
- teavitada kõnealusest lähenemisviisist kolmandaid osapooli (nagu rahvusvahelisi organisatsioone, valitsusväliseid organisatsioone, kodanikuühiskonda, meediat, Euroopa Parlamenti, kolmandaid riike).

Cotonou lepingu alusel AKV riikidega peetavad poliitilised dialoogid toimuvad korra ja menetluste alusel, mis on sätestatud selle lepingu artiklis 8. Samas tuleb järjepidevuse tagamiseks vahetada regulaarselt teavet ja kogemusi inimõiguste töörühma raames.

3. Üldpõhimõtted

- 3.1. Euroopa Liidu eesmärgiks on tugevdada inimõiguste ja demokratiseerimise alaste eesmärkide integreerimist kõikidesse oma välispoliitika aspektidesse. Seepärast tagab EL, et inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi küsimus lisatakse kõikide tulevaste kolmandate riikidega peetavate kohtumiste ja arutelude päevakorda kõigil tasanditel, olenemata sellest, kas on tegemist ministrite nõupidamiste, ühiskomitee istungite või ametlike dialoogidega, mida peetakse nõukogu eesistuja, ELi kolmiku, missioonide juhtide või komisjoni juhtimisel. Lisaks tagab EL inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi küsimuse integreerimise programmitööga seotud aruteludes ja erinevaid riike käsitlevatesse strateegiadokumentidesse.
- 3.2. Samas võib Euroopa Liit otsustada algatada inimõigustega seotud küsimuste põhjalikumaks käsitlemiseks eraldi inimõigustele keskenduva dialoogi kolmanda riigiga. Niisuguste otsuste vastuvõtmisel lähtutakse teatavatest kriteeriumidest, kuid samas ka pragmaatilistest kaalutlustest ja paindlikkusest, mis on taolise dialoogi läbiviimiseks vajalikud. EL teeb ise ettepaneku dialoogi algatamiseks kolmanda riigiga või vastab kolmanda riigi ettepanekule.

4. Inimõiguste alaste dialoogide eesmärgid

Inimõiguste alaste dialoogide eesmärgid on riigiti erinevad ning need määratletakse igal üksikul juhul eraldi. Nende eesmärkide hulka võib kuuluda:

- (a) ühist huvi pakkuvate küsimuste arutamine ja inimõiguste alase koostöö tõhustamine muu hulgas rahvusvahelistel foorumitel, nagu näiteks ÜROs;

- (b) ELi mure väljendamine asjaomase riigi inimõiguste olukorra kohta, teabe kogumine ja püüdlus parandada inimõiguste olukorda kõnealuses riigis.

Lisaks sellele saab inimõiguste alaste dialoogide käigus varakult tuvastada probleeme, mis võivad tulevikus tõenäoliselt põhjustada konflikte.

5. Inimõiguste alastes dialoogides käsitletavad küsimused

Inimõiguste alastes dialoogides käsitletavad küsimused määratakse kindlaks igal üksikul juhul eraldi. Samas kohustub Euroopa Liit tegelema nende prioriteetsete küsimustega, mis peaksid kuuluma iga dialoogi päevakorda. Nende hulka kuuluvad inimõigusi käsitlevatele rahvusvahelistele meetmetele allakirjutamine, nende ratifitseerimine ja rakendamine, rahvusvaheliste inimõiguste alaste menetluste ja mehhanismide järgimine, surmanuhtluse, piinamise ja kõigi diskrimineerimise vormide vastu võitlemine, laste õigused ja eelkõige relvastatud konfliktidest mõjutatud laste õigused, naiste õigused, sõnavabadus, kodanikuühiskonna roll ja inimõiguslaste kaitse, rahvusvaheline õiguslane koostöö ja eelkõige koostöö Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, demokratiseerimise ja hea valitsemistava protsesside toetamine, õigusriik ning konfliktide ennetamine. Inimõiguste alase koostöö tugevdamisele keskenduvates dialoogides võiks vastavalt asjaoludele samuti käsitleda mõningaid eespool nimetatud prioriteetseid küsimusi, eelkõige teise osapoole ratifitseeritud peamiste inimõigusi käsitlevate meetmete rakendamist, ning samuti Genfi inimõiguste nõukogus, New Yorgis kogunevas ÜRO Peaassamblee kolmandas komitees ning rahvusvahelistel ja/või piirkondlikel konverentsidel tehtava töö ettevalmistamist ja järelevalvet. Nimetatud dialoogid toimuvad vastastikkuse alusel, mis tähendab, et kolmandad riigid võivad tõstatada ka ELi inimõiguste olukorra küsimuse.

6. Inimõiguste alaste dialoogide algatamise kord

- 6.1. Iga otsus inimõiguste alase dialoogi algatamise kohta nõuab esmalt inimõiguste olukorra hindamist asjaomases riigis. Esialgse hinnangu andmise otsustab inimõiguste töörühm, kaasates vajaduse korral geograafilised töörühmad, arengukoostöö töörühma ning demokraatia ja õigusriigi arendamiseks ja tugevdamiseks ning inimõiguste ja põhivabaduste austamiseks võetavate meetmete rakendamise komitee. Hinnangu koostab inimõiguste töörühm koostöös teiste töörühmadega. Muu hulgas käsitleb hinnang inimõiguste olukorras toimuvaid arenguid, valitsuse tahet olukorda parandada, valitsuse kohustuste ulatust seoses rahvusvaheliste inimõiguste konventsioonidega, valitsuse valmisolekut koostööks ÜRO inimõiguste kaitse menetluste ja mehhanismidega ning valitsuse suhtumist kodanikuühiskonda. Hinnang tugineb muu hulgas järgmistele allikatele: missioonide juhtide aruanded, ÜRO ning teiste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide aruanded, Euroopa Parlamendi aruanded, inimõigustega tegelevate erinevate valitsusväliste organisatsioonide aruanded ning komisjoni strateegiadokumendid asjaomaste riikide kohta.
- 6.2. Iga otsus inimõiguste alase dialoogi loomise kohta nõuab esmalt praktiliste eesmärkide määratlemist, mida liit üritab asjaomase riigiga dialoogi alustamisel saavutada, samuti taolise dialoogiga kaasneva lisaväärtuse hindamist. Euroopa Liit kehtestab samuti keskpikas perspektiivis igal üksikul juhul eraldi kriteeriumid edusammude kõrvutamiseks püstitatud eesmärkidega („benchmarks”) ning kriteeriumid dialoogi võimaliku lõpetamise strateegia kohta, ilma et see oleks siiski inimõiguste alase dialoogi alustamise eeltingimuseks.

- 6.3. Enne inimõiguste alase dialoogi alustamist peetakse asjaomase riigiga ettevalmistavad kõnelused. Neil kõnelustel on kaks eesmärki: määratleda Euroopa Liiduga inimõiguste alase dialoogi pidamist taotleva või sellega nõustuva riigi eesmärgid ning teha kindlaks võimalikud viisid suurendamiseks selle riigi kohustusi seoses rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate meetmetega, rahvusvaheliste inimõiguste menetluste ja mehhanismidega ning inimõiguste ja demokratiseerimise üldise edendamise ja toetamisega; ning seejärel ajakohastada pärast esialgset hinnangut koostatud aruannetes esitatud teavet. Nimetatud kõnelused annavad samuti võimaluse selgitada asjaomasele riigile ELi tegevuse aluspõhimõtteid ning liidu eesmärke inimõigustele keskenduva dialoogi läbiviimise ettepaneku tegemisel või selle vastuvõtmisel. Ettevalmistavaid kõnelusi juhib eelistatavalt ELi kolmiku pealinnasid esindavate inimõiguste ekspertide meeskond tihedas koostöös asjaomases riigis akrediteeritud missioonide juhtidega. Seejärel viiakse läbi ettevalmistavate kõneluste hindamine. Nimetatud hindamise tulemuste valguses võtab Euroopa Liit vastu otsuse, kas jätkata tööd struktureeritumal ja ametlikumal viisil või mitte.
- 6.4. Iga inimõigustele keskenduva dialoogi algatamise otsuse tegemiseks on vajalik inimõiguste töörühma arutelu ja eelnev nõusolek. Lõpliku otsuse inimõiguste alase dialoogi algatamise kohta pealinnades töötavate ekspertide või kohapeal viibivate missioonide juhtide tasemel võtab vastu ning dialoogi üksikasjad määrab kindlaks Euroopa Liidu Nõukogu.
- 6.5. Kõnealusesse otsustusprotsessi tuleb kaasata ka geograafilised töörühmad ning vajaduse korral arengukoostöö töörühm ning demokraatia ja õigusriigi arendamiseks ja tugevdamiseks ning inimõiguste ja põhivabaduste austamiseks võetavate meetmete rakendamise komitee.

- 6.6. Juhul kui hinnang on negatiivne ja/või Euroopa Liit otsustab inimõiguste alast dialoogi mitte algetada, kaalub Euroopa Liit teiste lähenemisviiside sobivust, näiteks inimõiguste mõõtme rõhutamist asjaomase riigiga peetavas poliitilises dialoogis, seda muu hulgas inimõiguste spetsialisti kaasamisega poliitilise dialoogi meeskonda.
- 6.7. Dialoogi järelevalve ja päevakorra kindlaksmääramise eest vastutab kõikidel juhtudel inimõiguste töörühm, vajaduse korral koos teiste asjaomaste instantsidega, st geograafiliste töörühmadega, missioonide juhtidega, arengukoostöö töörühmaga ning demokraatia ja õigusriigi arendamiseks ja tugevdamiseks ning inimõiguste ja põhivabaduste austamiseks võetavate meetmete rakendamise komiteega.

7. Inimõiguste alaste dialoogide praktiline korraldus

Inimõiguste alase dialoogi praktilise korralduse puhul on võtmesõnadeks paindlikkus ja pragmaatilisus. Dialoogi praktiline korraldus tuleks seega määrata kindlaks igal üksikul juhul eraldi, ühisel kokkuleppel asjaomase riigiga. Korraldus hõlmab selliseid küsimusi nagu dialoogi läbiviimise koht ja sagedus ning nõutav esindatuse tase.

Põhimõtteliselt peaksid kõik dialoogid kestma vähemalt ühe päeva, välja arvatud dialoogid, mida peetakse riikidega, kellel on Euroopa Liiduga sarnased vaated, ning hõlmama aruteludeks olemasoleva aja parimaks ärakasutamiseks võimaluse piires sünkroontõlget. Lisaks peab Euroopa Liit dialoogi loomisel täpsustama kolmandatele riikidele, et ta jätab endale võimaluse tõstatada konkreetsed juhtumid ning esitada asjaomasele riigile nimekirja isikutest, kelle suhtes vastuseid oodatakse. Sellele nimekirjale võidakse lisada taotlus, et isikud, kelle juhtumile viidati, vabastataks, ning vajaduse korral võidakse neid üksikjuhtumeid käsitleda poliitilise dialoogi tasandil. Vajaduse korral avaldab Euroopa Liit dialoogi lõppedes pressiteate, mis tehakse kättesaadavaks nõukogu peasekretariaadi ja asjaomase komisjoni delegatsiooni internetileheküljel. Lisaks nähakse pärast iga dialoogi raames toimunud kohtumist üksikjuhtumi põhiselt ette ühise pressikonverentsi ja pressiga läbiviidavate vestluste korraldamine.

Viljakate arutelude kindlustamiseks tuleks dialooge pidada võimaluse korral inimõiguste eest vastutavate valitsuse esindajate tasemel. Järjepidevuse tagamiseks peaks Euroopa Liitu esindama kolmik, kas pealinnade esindajate või missioonide juhtide tasandil.

Euroopa Liit kindlustab dialoogi raames regulaarsed kohtumised asjaomases riigis. Kõnealuse lähenemisviisi eeliseks on ELi delegatsiooni parem võimalus hinnata kohapealset olukorda ning võtta riigi ametivõimude nõusolekul ühendust huvi pakkuvate isikute ja asutustega. Tavapäraselt peetakse peamiselt ühist huvi pakkuvatele küsimustele ja inimõiguste alase koostöö tugevdamisele keskenduval dialooge Brüsselis. Seda tava peaks soovitatavalt jätkama.

Euroopa Liit palub inimõiguste alastes dialoogides osalevate riikide ametivõimudel kaasata võimaluse korral oma delegatsioonidesse esindajaid erinevatest inimõigustega tegelevatest asutustest ja ministeeriumidest, nagu näiteks justiits- ja siseministeerium, politsei, vanglate amet jne. Samuti võiks sobivaimal viisil kaasata kodanikuühiskonna nii inimõiguste olukorra esialgsesse hindamisse, dialoogi läbiviimisse (eelkõige korraldades mõnedel juhtudel teatavate konkreetsete teemade süvendatud käsitlemiseks paralleelselt ametliku dialoogiga seminare kolmandate riikide ja Euroopa Liidu kodanikuühiskonna esindajatega) kui ka dialoogi järelevalvesse ja hindamisse. Seega võiks Euroopa Liit näidata oma toetust inimõiguste kaitsjatele riikides, kellega ta peab niisuguseid dialooge.

EL muudab, niivõrd kui võimalik, inimõiguste alased dialoogid kodanikuühiskonnale reaalselt läbipaistvaks.

8. Kooskõla liikmesriikide kahepoolsete dialoogide ja ELi peetavate dialoogide vahel

Liikmesriikide kahepoolsete dialoogide ja ELi peetavate dialoogide vahelise maksimaalse kooskõla tagamiseks on vajalik teabe vahetamine. Sellist teabe vahetamist, eelkõige käsitletud küsimuste ja arutelude tulemuste osas, võiks läbi viia COREU kaudu või inimõiguste töörühmas. Eesistujariigi diplomaatiline esindus asjaomases riigis võiks koguda vajalikku teavet ka kohapeal. Vajaduse korral võib kaaluda mitteametlike *ad hoc* kohtumiste korraldamist inimõiguste töörühma, asjaomaste geograafiliste töörühmade ja Euroopa Parlamendi liikmete vahel. Samuti on võimalik kaaluda mitteametlike *ad hoc* kohtumiste korraldamist teiste riikidega, kes osalevad asjaomase riigiga inimõiguste alases dialoogis (nagu Hiinaga peetava dialoogi puhul). Niisugustel kohtumistel peaksid osalema inimõiguste töörühm ja geograafilised töörühmad või temaatilised töörühmad.

Euroopa Liidu poolt inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonnas antav abi dialoogis osalevatele riikidele peaks võtma arvesse dialoogi arenguid ja selle tulemust. Selleks teavitab Euroopa Komisjon inimõiguste töörühma korrapäraselt inimõiguste ja demokraatia edendamise rahastamisvahendi kasutamisest, et oleks võimalik korraldada arvamuste vahetus selle abitegevuse sidususe kohta inimõiguste töörühma kindlaksmääratud prioriteetidega, võttes samuti arvesse selles valdkonnas liikmesriikide poolt antavat abi.

9. Kooskõla inimõiguste alaste dialoogide ning ÜRO Peaassambleele ja inimõiguste nõukogule esitatud ELi resolutsioonide vahel

Inimõiguste alased dialoogid ja Euroopa Liidu poolt ÜRO Peaassambleele või inimõiguste nõukogule esitatud resolutsioonid teatavate riikide inimõiguste olukorra kohta on kaks eraldiseisvat tegevusvormi. Seetõttu ei takista ELi ja kolmanda riigi vahel peetav inimõiguste alane dialoog Euroopa Liitu esitamast resolutsiooni selle riigi inimõiguste olukorra kohta või avaldamast toetust kolmanda riigi algatusele. Samuti ei takista inimõiguste alase dialoogi pidamine ELi ja kolmanda riigi vahel Euroopa Liitu muu hulgas asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel ette kanda inimõiguste rikkumisest selles riigis ega tõstatada nimetatud küsimust asjaomase kolmanda riigiga mis tahes tasemel peetavatel kohtumistel.

10. Inimõiguste alaste dialoogide hindamine

Inimõiguste töörühm hindab koostöös asjaomase geograafilise töörühmaga regulaarselt, soovitatavalt võimaluse korral iga kahe aasta tagant, kõiki inimõiguste alaseid dialooge.

Hinnangu võiks koostada eesistujariik, kasutades nõukogu sekretariaadi abi või üksikjuhtumi põhiselt väliskonsultandi teenuseid. See esitatakse arutamiseks ja otsustamiseks inimõiguste töörühmale, kes teeb koostööd geograafiliste töörühmadega, arengukoostöö töörühmaga ning demokraatia ja õigusriigi arendamiseks ja tugevdamiseks ning inimõiguste ja põhivabaduste austamiseks võetavate meetmete rakendamise komiteega. Sellesse hindamisse kaasatakse kodanikuühiskond.

Nimetatud tegevus hõlmab olukorra hindamist, lähtudes eesmärkidest, mis liit on saanud enne dialoogi algust kindlaks määrata, ning dialoogiga kaasneva lisaväärtuse väljaselgitamist.

Hinnang keskendub eelkõige dialoogi prioriteetsetes valdkondades tehtud edusammudele. Kui selgub, et on tehtud edusamme, peaks hinnang analüüsima võimaluse korral seda, mil määral Euroopa Liidu tegevus on sellele edule kaasa aidanud. Kui edusamme ei ole, peaks Euroopa Liit muutma oma eesmärke või kaaluma, kas inimõiguste alast dialoogi asjaomase riigiga jätkata või mitte. Dialoogi hindamisega peab kaasnema võimalus otsustada dialoog lõpetada, kui ei ole täidetud suunistes esitatud nõudeid või kui dialoogi läbiviimise tingimused on mitterahuldavad või selle tulemus ei vasta ELi ootustele. Samuti võib võtta vastu otsuse peatada edukaks osutunud dialoog, mille järele puudub edasine vajadus. Nimetatud küsimustega tegelemine kuulub inimõiguste töörühma prioriteetsete tööülesannete hulka.

Inimõiguste alase koostöö tugevdamiseks peetavate dialoogide puhul, eelkõige rahvusvahelistes ja piirkondlikes institutsioonides peetavates dialoogides, keskendutakse hinnangu andmisel neile valdkondadele, milles võiks koostööd veelgi parandada.

11. Inimõiguste alaste dialoogide juhtimine

Arvestades dialoogide arvu suurenemist, peab inimõiguste töörühm tegelema nende juhtimise küsimusega. Seejuures on väga olulisteks teguriteks nii järjepidevus kui ka nõukogu eesistujariiki dialoogide ettevalmistamisel ja järelevalve läbiviimisel abistavate struktuuride tugevdamine. Iga dialoogi nõuetekohaseks ettevalmistamiseks on ka vaja, et teatavad põhiaspektid esitaksid geograafilised töörühmad ning vajaduse korral ka arengukoostöö töörühm ning demokraatia ja õigusriigi arendamiseks ja tugevdamiseks ning inimõiguste ja põhivabaduste austamiseks võetavate meetmete rakendamise komitee. Oluline on nõukogu sekretariaadi abi andmete koondamisel, dialoogide sisu ja logistika ettevalmistamisel ning dialoogide järelevalve läbiviimisel. Euroopa Liit võib lisaks igal üksikul juhul eraldi kaaluda võimalust kaasata ühte või mitmesse dialoogi eraõiguslik inimõiguste teemale spetsialiseerunud sihtasutus või organisatsioon.

12. Inimõiguste küsimus poliitilistes dialoogides

Nagu punktis 3 viidatud, tagab Euroopa Liit inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi küsimuse lisamise kõikide kolmandate riikidega peetavate kohtumiste ja arutelude päevakorda kõigil tasanditel, sealhulgas ka poliitiliste dialoogide puhul ning vajaduse korral kõige kõrgemal tasemel. Euroopa Liit võtab kohustuse kaasata ELi delegatsioonidesse inimõiguste eksperdid. Otsus selle kohta, kes ekspertteadmisi annab, tehakse igal üksikul juhul eraldi, pidades ühtlasi silmas järjepidevust. Kuigi seda laadi arutelud ei võimalda inimõiguste küsimusi väga põhjalikult käsitleda, püüab Euroopa Liit asjaomase riigiga peetavate läbirääkimiste käigus tõstatada punktis 5 nimetatud prioriteetsed küsimused.